20.5.2021

Talousyksikkö

Puolustusvaliokunta 26.5.2021

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022−2025 (VNS 3/2021 vp); Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala

1 Puolustuksen resurssinäkymistä yleisesti

Vuoden 2017 puolustusselonteon resurssikirjaukset ovat toteutuneet keskeisiltä osin varsin hyvin vuosittaisissa talousarvioissa, ja ne on otettu huomioon myös nyt esillä olevassa julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2022−2025.

- Eduskunta teki keskeisimmät päätökset Laivue 2020 –hankinnan rahoituksesta vuoden 2018 talousarviossa ja monitoimihävittäjien hankinnan rahoituksesta vuoden 2021 talousarviossa.
- Puolustusvoimien toimintamenomäärärahoja lisättiin vuoden 2018 talousarviosta alkaen turvallisuusympäristön muutoksen edellyttämän valmiuden parantamiseksi.
- Parlamentaarisen selvitysryhmän vuonna 2014 esittämät lisäykset materiaali-investointeihin on otettu sovitulla tavalla huomioon puolustusmateriaalihankintoihin myönnetyissä määrärahoissa vuodesta 2016 alkaen.

Meri- ja Ilmavoimien strategiset suorituskykyhankkeet toteutetaan normaalin puolustusbudjetin ylittävällä erillisrahoituksella siten, että ylläpito- ja käyttökustannukset kyetään kattamaan jatkossa ilman erillisrahoitusta. Hankintojen rahoitusprofiilit suunniteltiin lähtötilanteessa etupainoisiksi. Laivue 2020 –hankinnan rahoitusta ollaan parhaillaan myöhentämässä. Monitoimihävittäjien hankinnan rahoitusprofiilia tarkennetaan tarvittaessa hankintapäätöksen jälkeen.

Puolustusvoimien määrärahoja ollaan lisäämässä hallitusohjelman mukaisesti asteittain vaalikauden aikana 10 milj. eurolla, joka käytetään henkilöstön ja kertausharjoitusten lisäämiseen sekä vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen.

HX-hanke on kasvattanut merkittävästi hallinnonalan menokehyksiä. Ilma- ja merivoimien poistuvien suorituskykyjen samanaikainen korvaaminen vie kaiken kaikkiaan huomattavasti resursseja. Muilta osin puolustusbudjetti ei ole kasvamassa. Puolustusvoimat joutuu sopeuttamaan toimintansa nykyisiin resursseihin eikä voi täysin välttyä kaikkia hallinnonaloja koskevilta menosopeutuksilta.

2 Hallinnonalan menokehykset

Valtioneuvoston 12.5.2021 hyväksymän julkisen talouden suunnitelman osana oleva valtiontalouden kehyspäätös vuosille 2022─2025 muuttaa puolustusministeriön hallinnonalan menokehyksiä seuraavasti:

Milj. euroa	2022	2023	2024	2025
Edellinen kehyspäätös (JTS 16.4.2020)	5 046,6	5 031,9	4 415,5	4 415,5
Kehyksen piiriin kuuluvat menot	4 296,3	4 283,4	3 787,2	3 787,2
Kehyksen ulkopuoliset menot (alv-menot)	750,3	748,5	628,2	628,2
Muutokset yhteensä	32,8	67,7	103,1	-161,3
Kehyksen piiriin kuuluvat menot	58,8	80,5	104,5	-110,0
Kehyksen ulkopuoliset menot (alv-menot)	-26,0	-12,8	-1,3	-51,3
Kehyspäätös (JTS 12.5.2021)	**5 079,4**	**5 099,6**	**4 518,6**	**4 254,2**
Kehyksen piiriin kuuluvat menot	4 355,1	4 363,9	3 891,8	3 677,2
Kehyksen ulkopuoliset menot (alv-menot)	724,3	735,7	626,9	576,9

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

3 Kehyksen piiriin kuuluvien menojen muutokset

Kehyksen piiriin kuuluvien menojen muutokset johtuvat seuraavista tekijöistä:

Muutos (milj. euroa)	2022	2023	2024	2025
Palkkausten tarkistukset	+32,2	+32,2	+32,2	+32,2
Monitoimihävittäjien hankinnan ennakollinen kustannustasotarkistus 1,5 %	+22,5	+22,5	+22,5	+22,5
Muut hinta- ja kustannustasotarkistukset	+12,1	+12,1	+12,1	+12,1
Laivue 2020 –hankkeen rahoitusprofiilin muutos (LTAE III 2021)	-8,0	+52,0	+75,0	+60,5
Hallituksen kehysriihessä päätetty menokehyksen alentaminen		-35,0	-35,0	-35,0
Hallituksen kehysriihessä päätetty matkustussäästö		-2,3	-2,3	-2,3
Monitoimihävittäjien hankinnan vuosiosuuden muutos vuodesta 2024 vuoteen 2025				-200,0
Elvytysrahoituksen siirto vuodelle 2020 (LTA IV 2020)		-1,0		
Muutokset yhteensä	**+58,8**	**+80,5**	**+104,5**	**-110,0**

Kehyksissä on otettu huomioon valtion sopimusratkaisuun 2020−2022 perustuvista palkkojen tarkistuksista toimintamenomomenteille aiheutuvat lisäykset (+32,2 milj. euroa/vuosi).

Puolustusvoimien toimintamenojen (pl. palkkausmenot), puolustusmateriaalihankintojen, monitoimihävittäjien hankinnan sekä sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen määrärahatasoihin tehdään vuosittain ennakollinen 1,5 prosentin hinta- ja kustannustasotarkistus. Laivue 2020 -hankkeen sekä monitoimihävittäjien hankinnan indeksimenot tarkistetaan jälkikäteen sopimuksissa yksilöityjen indeksien toteuman mukaisina. Muiden määrärahojen taso tarkistetaan jälkikäteen vastaamaan kuluttajahintaindeksin osoittamaa hintatason muutosta (indeksimuutoksen vuosikeskiarvo) Puolustusvoimien toimintamenojen ja sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen osalta sekä teollisuuden tuottajahintaindeksin alaindeksin C28 (Muiden koneiden ja laitteiden valmistus) muutosta (kuukaudet yhteensä/vuosimuutos) puolustusmateriaalihankintojen osalta.

Nyt tehdyssä kehyspäätöksessä hinta- ja kustannustasotarkistusten vaikutus kehyksen piiriin kuuluviin menoihin on vuositasolla yhteensä +34,6 milj. euroa, josta monitoimihävittäjien hankinnan ennakollisen kustannustasotarkistuksen osuus on +22,5 milj. euroa ja muiden hinta- ja kustannustasotarkistusten osuus +12,1 milj. euroa.

Laivue 2020 –hankkeen rahoitusprofiilia on esitetty myöhennettäväksi vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarvioesityksessä. Rahoitusprofiilin muutos on otettu huomioon kehyspäätöksessä.

Hallitus päätti kehysriihessä menokehyksen alentamisesta 370 milj. eurolla vuodesta 2023 alkaen. Puolustusministeriön pääluokkaan kohdennettiin tähän liittyen 35 milj. euron kehysvähennys, joka on jaettu tässä vaiheessa puoliksi momenteille 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) ja 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat). Vähennyksen kohdentamista tarkennetaan tarvittaessa hallinnonalan sisällä vuosien 2023−2026 kehysvalmistelussa.

Hallitus päätti myös osana 370 milj. euron kokonaisuutta 20 milj. euron matkakuluihin kohdistuvasta säästöstä vuodesta 2023 alkaen. Oletuksena on, että toimintatapojen muutoksen ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton myötä valtion henkilöstön matkustusmenot tulisivat jäämään pysyvästi aiempaa alemmalle tasolle. Puolustusministeriön pääluokan osuus säästövelvoitteesta on 2,28 milj. euroa ja se on kohdennettu vaiheessa ministeriön toimintamenomomentille. Kohdennus täsmentyy vuosien 2023−2026 kehysvalmistelussa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi